

ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Trnavská cesta 52
P.O.BOX 45
826 45 Bratislava

Bratislava, 31.10.2013

SPRÁVA Z MIMORIADNEJ KONTROLY OZNAČOVANIA VÝŽIVOVÝCH DOPLNKOV

V nadväznosti na povinnosti vyplývajúce orgánom verejného zdravotníctva zo zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej zákon č. 152/1995 Z.z. o potravinách) vo veci výkonu úradnej kontroly nad bezpečnosťou potravín Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky požiadal regionálne úrady verejného zdravotníctva pod koordináciou regionálnych úradov verejného zdravotníctva so sídlom v kraji **o vykonanie mimoriadnej kontroly označovania výživových doplnkov, zameranej na kontrolu nepovoleného prisudzovania výživovým doplnkom schopnosti prevencie, liečby ľudských chorôb alebo odvolávania sa na také schopnosti v ich označení, prezentácii a/alebo reklame, v termíne od 9. 9. 2013. do 25. 9. 2013** (termín spracovania správ za kraje bol 30. 9. 2013).

Uvedená kontrola sa týkala kontroly výživových doplnkov a čajov označených a umiestnených na trh ako výživové doplnky, so zameraním sa špecificky na označenie, ktorým sa prisudzujú výživovým doplnkom schopnosti prevencie, liečby ľudských chorôb alebo odvolávania sa na také schopnosti (t.j. **porušenie § 9 ods. 2 písm. b) zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách a § 17 ods. 2 výnosu Ministerstva pôdohospodárstva SR a Ministerstva zdravotníctva SR č. 16826/2007 – OL**, ktorým sa vydáva siedma hlava druhej časti Potravinového kódexu Slovenskej republiky upravujúca potraviny na osobitné výživové účely a výživové doplnky v platnom znení).

Mimoriadna cieľená kontrola pozostávala z:

- kontroly prítomnosti označenia, ktoré pripisuje výživovým doplnkom schopnosti prevencie, liečby ľudských chorôb alebo odvolávania sa na také schopnosti v označení výživových doplnkov
- kontroly rozhodnutia Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej ÚVZ SR) vydaného vo veci súhlasu s umiestnením na trh kontrolovaného výživového doplnku.

Miestom kontroly boli prednostne sklady výživových doplnkov, prípadne lekárne, výrobcovia, distribučná sieť, internetové predajne (u internetového predaja na základe skúseností z úradnej kontroly je vyššia pravdepodobnosť výskytu výživových doplnkov s nevyhovujúcim zložením a/alebo označením).

Počas mimoriadnej cieľenej kontroly bolo v termíne **od 9. 9. 2013. do 25. 9. 2013** vykonaných celkovo v Slovenskej republike **240** kontrol, počas ktorých bolo skontrolovaných **1626** výživových doplnkov umiestňovaných na trh prostredníctvom klasickej distribučnej siete ale aj cestou internetového predaja. Z uvedeného počtu výživových doplnkov boli v prípade **179 (11 %)** výživových doplnkov zistené nedostatky, a to konkrétne v **85 (5,22 %)** prípadoch prítomnosť nevyhovujúceho označenia, prezentácie a/alebo reklamy výživových

doplňkov, t.j. prisudzovanie výživovým doplnkom schopnosti prevencie, liečby ľudských chorôb alebo odvolávania sa na také schopnosti a v **94 (5,78 %)** prípadoch bolo zistené umiestňovanie výživových doplnkov na trh bez vydaného rozhodnutia ÚVZ SR vo veci súhlasu s ich umiestnením na trh. S cieľom dosiahnutia súladu s platnou legislatívou, ktorá bola predmetom kontroly, boli miestne príslušnými regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva nariadené opatrenia podľa zákona 152/1995 Z.z. o potravinách, a to jednak na mieste (napr. pozastavenie predaja výživových doplnkov s nevyhovujúcim označením do času zosúladenia označenia s platnou legislatívou alebo pozastavenie predaja výživových doplnkov bez právoplatného rozhodnutia ÚVZ SR do doby predloženia rozhodnutia) alebo bolo začaté správne konanie vo veci uloženia opatrenia (napr. opatrenia na zosúladenie označenia a/alebo prezentácie výživových doplnkov s platnou legislatívou pre označovanie, zákaz uvádzania na trh a stiahnutie výživových doplnkov z trhu do času označenia v súlade s legislatívou, zákaz predaja výživových doplnkov bez rozhodnutia ÚVZ SR vydaného vo veci súhlasu s ich umiestnením na trh a povinnosť stiahnuť ich z trhu). V niektorých prípadoch prevádzkovatelia pristúpili na základe zistení počas kontroly k dobrovoľným opatreniam, ako napr. zastavenie propagácie výživových doplnkov na internetovej stránke prevádzkovateľa do času zosúladenia označenia výživových doplnkov s platnou legislatívou, pozastavenie na mieste predaja výživového doplnku s nevyhovujúcim označením do času zosúladenia označenia s platnou legislatívou a predloženia rozhodnutia ÚVZ SR. Boli začaté správne konania vo veci uloženia pokuty v celkovej výške **1 900 eur**. Z uvedenej sumy predstavuje suma 1000 eur navrhnutú sumu v rámci začatia správneho konania vo veci uloženia pokuty podľa § 28 ods. 4 písm. g) zákona 152/1995 Z.z. o potravinách za marenie výkonu úradnej kontroly potravín.

Ako príklady zisteného zakázaného označovania výživových doplnkov t.j. prisudzovania výživovým doplnkom schopnosti prevencie, liečby ľudských chorôb alebo odvolávania sa na také schopnosti možno uviesť napr. „má protizápalové pôsobenie“, „zmierňuje bolesti svalov a kĺbov“, „hubí niektoré choroboplodné mikroorganizmy v tráviacom trakte“, „pomáha pri akútnej i chronickej zápche“, „liečba ochorenia čriev“, „pomáha v prevencii aterosklerózy (chráni cievy pred hrubnutím a následnou nepriechodnosťou)“, „protirakovinový účinok (chráni napr. pred rakovinou prsníka)“, „chráni pred infarktom a zlyhaním srdca“, „chráni pred vznikom obličkových kameňov“, „má protivírusové a antikarcinogénne účinky“, „bráni nadmernej zrážanlivosti krvi, je teda prevenciou trombózy“, „pri chorobách z nachladnutia, chrípke, angíne, zápale priedušiek“, „lieči akné, dermatitídu, ekzémy a lupienku, lieči astmu“, „preventívne pôsobí proti ateroskleróze“, „priaznivo pôsobia pri prejavoch chronickej žilovej a lymfatickej nedostatočnosti, bolestiach nôh, pocite ťažkých nôh, opuchoch, trpnutí a kŕčoch dolných končatín, kŕčových žilách“, atď.

prof. MUDr. Ivan Rovný, PhD., MPH
hlavný hygienik Slovenskej republiky